

Arkivverkets innspill til Strategi for folkemusikk og folkedans

Arkivverket viser til publisering på Kulturdepartementets nettsider 8. juni 2020, der det blir bedt om innspill til arbeidet med en strategi for folkemusikk og folkedans. Departementet trekker fram fem problemstillinger som særlig ønskes belyst. I vårt innspill vil vi i hovedsak begrense oss til to av dem:

- Hvordan kan det best legges til rette for mest mulig effektiv bevaring og arkivering av relevant materielt og immaterielt innhold fra folkemusikk- og folkedansfeltet
- Hvordan kan det best legges til rette for forskning, formidling og tilgjengeliggjøring av dette materialet?

Arkivverkets overordnede tilnærming til disse problemstillingene er at de vanskelig kan besvares på en god måte uten å ha digital forvaltning som et helt sentralt og underliggende premiss. Etter Arkivverkets syn må en fremtidig strategi for folkemusikk og folkedans først og fremst basere seg på bruk av digitale virkemidler for å oppnå trygg og langsiktig bevaring og god tilgjengeliggjøring og formidling.

Dette vil innebære at kulturarvsmaterialet må gjøres digitalt tilgjengelig; det må mediekonverteres fra analoge medier som papirdokumenter, fotografi, VHS-videoer og lydånd, til et digitalt format av godkjent kvalitet. I tillegg vil det kanskje være nødvendig å konvertere eldre, digitale formater til nyere og mer bærekraftige formater.

Arbeidet med mediekonvertering (digitalisering) er ressurs- og kostnadskrevende. Den årlige Arkivstatistikken og kartleggingen av audiovisuelt materiale som ble utført av Nasjonalbiblioteket i 2019 viser at en relativt liten andel av folkemusikk- og folkedansmaterialet er digitalisert. Arkivverket er kjent med at *Senter for kulturarvdigitalisering* vil prioritere mediekonvertering av audiovisuelt arkivmateriale i kommende år, og vi vil tro at arkivmateriale fra folkemusikk- og folkedansfeltet derfor er prioritert i denne sammenheng. Som vi vil komme tilbake til under, pågår det nå videreutvikling av Digitalarkivet som nasjonal fellesløsning for langtidsbevaring og tilgjengeliggjøring. Fellesløsningen vil bli et trygt hjem for digitale filer etter at de er ferdig produsert i Mo.

Det at arkiver blir gjort digitale muliggjør effektiv bevaring og arkivering, og åpner opp for nye og uante muligheter for tilgjengeliggjøring, forskning og formidling, samt gjenbruk av data. Men, det er viktig å ha klart for seg at selve prosessen med å få digitalisert analoge arkiver kun er halve jobben. Jobben med å tilrettelegge kildene slik at de blir enklere tilgjengelig - gjennom gode beskrivelser og påføring av metadata - er den mest ressurskrevende. I utarbeidelsen av en strategi for folkemusikk og folkedans er det viktig at begge disse perspektivene blir ivaretatt.

Under vil vi i hovedsak behandle det siste perspektivet; hvordan bevaring, tilgjengeliggjøring og formidling kan gjøres best mulig - etter at arkivmaterialet er digitalisert.

Arkivverket utvikler en nasjonal fellesløsning for digitale arkiver

Arkivverket er i gang med å bygge en ny inngang til nasjonens arkiver. Vi har fått i oppdrag av regjeringen å utvikle, forvalte og drifte Digitalarkivet som nasjonal fellesløsning for langtidsbevaring og tilgjengeliggjøring av digitale arkiv. Løsningen skal gjelde for stat, kommunesektoren, offentlige og private arkivinstitusjoner, bibliotek og museer. Løsningen skal sikre og bevare arkiv for fremtiden, og skal bli et nettsted og samlingspunkt for alle som søker historisk informasjon. Løsningen vil være en videreutvikling av det eksisterende nettstedet Digitalarkivet, men skal bli noe mer enn det er i dag.

Digitalarkivet har siden 1999 vært Arkivverkets nettsted for tilgjengeliggjøring av digitalisert arkivmateriale og transkribert arkivinnhold. Det digitaliserte arkivmaterialet har begrenset seg til avfotograferinger eller skanning av dokumentbaserte arkiver, og det har vært begrensede indekseringsmuligheter for å bedre gjenfinning. I 2019 ble løsningen utvidet til å gjelde alle bevaringsinstitusjoner i ABM-sektoren. Med satsingen som kom i statsbudsjettet for 2020, som skal gå over en fireårsperiode, er ambisjonen at Digitalarkivet utvikles til å kunne håndtere alle typer digitale arkiv, fra digitaliserte papirdokumenter og audiovisuelt materiale, til digitale fagsystemer og databaser. Fellesløsningen skal svare på sentrale behov både hos de som forvalter og tilgjengeliggjør sine arkiver, og de som i neste omgang bruker og formidler innholdet i arkivene.

I vårt innspill vil vi i hovedsak fokusere på hvordan vi ser at Digitalarkivet vil være et sentralt verktøy for bevaring og formidling av immateriell og materiell dokumentasjon og arkiv for folkemusikk og folkedans.

Arkivverket deltok i et møte i nettverket for norske folkemusikkarkiv 3. september 2020. Vi oppfattet særlig fire sentrale utfordringer for miljøet:

1. Sikring og vedlikehold av fagkompetanse
2. Behov for et verktøy for bevaring og formidling av arkiv
3. Behov for et nytt fagsystem for folkemusikk og folkedans
4. Rettigheter og eierskap til tilgjengeliggjort materiale må ivaretas

Vi opplever at disse utfordringene ikke er unike for dette fagmiljøet, selv om det kanskje kan oppleves slik i et forholdsvis lite fagnettverk. Utfordringene er faktisk så sentrale for alle som jobber med bevaring og formidling av arkiver at de allerede ligger til grunn for viktige premisser og veivalg for hva Digitalarkivet som nasjonal fellesløsning skal løse og hva den skal være.

De fire utfordringene vil ligge til grunn for hvordan vi har inndelt innspillet vårt. Før en videre utdyping ønsker vi å gå et skritt tilbake til høsten 2017 da vi omtalte tidligere utredningsarbeid på feltet, og problemstillinger vi mente burde adresseres i den kommende Kulturmeldingen.

Arkivverkets tidligere omtale og innspill om «tradisjonsarkiver»

I forbindelse med oppstarten av arbeidet med Kulturmeldingen ba Kulturdepartementet høsten 2017 om innspill til aktuelle temaer for meldingen. Arkivverket viste i sitt innspill til Enger-utvalgets omtale av det som ble betegnet som «tradisjonsarkiver», folkemusikk og annet, og som etter utvalgets oppfatning var «falt mellom flere stoler», det vil si at ansvaret for feltet ikke var tydelig plassert og at virkemidlene ikke var etablert. Utvalget foreslo at Riksarkivaren fikk et ansvar for dette feltet.

I innspillet kommenterte Arkivverket kort at temaet burde behandles i Kulturmeldingen og da i en større sammenheng med en helhetlig redegjørelse for kulturarv og kulturhistorisk kildemateriale. Arkivverket anså at det var behov for en «klargjøring av hva som er arkiv i fagets tradisjon og lovens begreper, og hvilke arkiver som har særlig verdi som del av landets kulturelle arv.» Videre var Arkivverket opptatt av at meldingen behandlet «særlige utfordringer med spesielle informasjonsbærere som film, foto, lydopptak; og også virkemidler for å sikre [at] mer av kunstfagenes arkiver blir vurdert».

Arkivverket anser at våre innspill om folkemusikk og folkedans i 2017 er like aktuelle og relevante nå som for tre år siden, og at disse momentene og utfordringene må adresseres i arbeidet og ligge til grunn for en endelig strategi.

Bevaringsstrategier for folkemusikk- og folkedansfeltet

Arkivverket er koordinator for privatarkivfeltet i Norge, og ett av våre overordnede mål er planmessig sikring, bevaring og tilgjengeliggjøring av privatarkiver. En viktig og strategisk tilnærming til arbeidet med privatarkiver er utvikling av bevaringsplaner for å sikre en best mulig bevaring av privatarkiver og en god og hensiktsmessig arbeidsdeling der fagressurser og private initiativ utnyttes mest mulig effektivt. Arkivverket er derfor pådriver for at den enkelte fylkeskommune utvikler bevaringsplaner for sine regionale og lokale privatarkiver. Målet er at det skal være utpekt en institusjon i hvert fylke, en fylkeskoordinerende institusjon for privatarkiv, som er ledende i dette arbeidet. I tillegg til dette er det flere miljøer som bidrar med mer fag- og temaspesifikke bevaringsplaner for ulike samfunnssektorer og kulturhistoriske områder.

Det er opprettet et nettverk for privatarkiv der Norsk senter for folkemusikk og folkedans er representert, sammen med blant annet Nasjonalbiblioteket og alle de fylkeskoordinerende institusjonene. En strategi for folkemusikk og folkedans bør legge til rette for utvikling av en landsdekkende og helhetlig bevaringsplan for folkemusikk- og folkedans, og at den sees i sammenheng med øvrige bevaringsplaner, både nasjonalt, regionalt og lokalt.

1. Sikring og vedlikehold av fagkompetanse

Noe av kjernen og kvaliteten i folkemusikken og folkedansen er de regionale forskjellene, og regionalt dokumentasjonsarbeid og regionale arkiver er viktige for å synliggjøre de ulike tradisjonene. Fagkunnskap er nødvendig i møtet med brukere. Utfordringen er å samordne arbeidet og ressursene – uten å miste den viktige regionale forankringen.

Samtidig utfordrer det digitale taktskiftet den tradisjonelle måten å arbeide med arkiv, og det er særlig arkivbrukernes behov og ønsket om å gjøre arkivenes innhold bedre kjent - for flere - som er med på å drive denne utviklingen. Digitaliseringen kan utvilsomt gi store og helt nye muligheter for hvordan arkivene kan forvaltes og gjøres mer tilgjengelig for alle, men det krever i stor grad at ressursene - både økonomi og kompetanse - omfordeles og innrettes på en annen måte og at den digitale kompetansen styrkes.

Hvis brukerne skal få enklere tilgang, må beskrivelser av arkivinnholdet og informasjon om eksempelvis emner og kategorier, altså metadata, være søkbart. All denne informasjonen må være mest mulig tilrettelagt slik at den kan hentes ut til enhver tid, utenom åpningstider og uavhengig av når fag- og ressurspersoner er tilgjengelige. Den tradisjonelle en-til-en-dialogen og betjening som oftest oppstår først etter en spesifikk henvendelse fra en enkeltstående bruker er sårbar på flere vis. Det oppleves nok som verdifullt for fagressursen å kunne dele kunnskap og se at den har betydning for andre og at kunnskapen videreføres. Den virkelig store utfordringen er at mye av denne fagkunnskapen - og dette gjelder de fleste fagfelt innen kunst- og tradisjonsfag som etterlater seg immatriell kulturarv - kun er «lagret» i hodet til fagressurser, den er for personavhengig og mye vil forsvinne med dem. Eller kanskje fagressursen ikke var tilgjengelig akkurat da brukeren trengte veiledning, eller brukeren vet ikke at kunnskapen finnes fordi den ikke dukker opp ved søk på nett.

Dette kan løses ved at fagressurser bruker mer av sin tid til å dokumentere sin fagkunnskap skriftlig, tenke seg fram til ulike søkeinn ganger og alternative tilnærminger som kan være aktuelle for både en ikke-skolert og skolert på feltet: Hvilke spørsmål stiller vanligvis brukerne, og hvilke resonnementer og koblinger må til fra fagressursens side for å gi gode svar og lede brukeren på rett vei? Arkivverket har selv opprettet tiltaket «Bestandskunnskap på nett» for å sikre, samle og videreføre kritisk kunnskap om våre arkiver som særlig medarbeidere i lang og tro tjeneste har opparbeidet seg.

Mange institusjoner og ressursentre har allerede registrert store mengder data i fagsystemer, som for eksempel FIOl, men denne kunnskapen er i liten grad tilgjengelig for søk på nett. Slike systemer krever også en viss forkunnskap for å kunne utføre søk som gir tilfredsstillende resultat. For å styrke fagfeltet, og i siste leddet også bedre hjelp til brukerne, må arkivenes innhold og deres beskrivelser deles på samme plattform slik at de enklere kan sammenstilles og kobles for å gi økt kunnskap.

Digitalarkivet tar nettopp sikte på å tilby en plattform der alt dette kan skje på ett og samme sted. Løsningen skal gi verktøy for å beskrive både materiell og immateriell dokumentasjon og arkiver, legge på metadata og dele det med alle eller kun de som har fått tilgang til det. Det vil bidra til å understøtte nye måter å jobbe på med digitalisert og digitalt skapt arkivmateriale. Fagkompetansen registreres og tilgangsstyres lokalt, men deles nasjonalt

som bidrag til kompetanseheving og -deling, for å styrke samhandling mellom regionale fagressurser og felles løft av fagfeltet gjennom samspill mellom arkiver med litt ulikt regionalt perspektiv. Dette vil gi synlighet og blir et første møtepunkt for brukerne. På denne måten kan direkte kontakt med brukerne konsentreres mot de som søker mer fagspesifikk informasjon som kanskje ennå ikke foreligger digitalt.

Målet er at brukerne får tilgang til et verktøy som gjør at de kan opparbeide seg en viss erfaring og kunnskap med materialet på egenhånd, før en slik en-til-en oppfølging er nødvendig. Det gjør at en større del av fagressurser og -kompetanse kan avsettes til hvordan materialet kan tilrettelegges på et mer overordnet nivå for å kunne kommunisere med og veilede en større og allmenn del av befolkningen.

2. Behov for et verktøy for bevaring og formidling av arkiv

I Nettverk for norske folkemusikkarkiv uttrykkes det et sterkt behov for et egnet verktøy for bevaring og formidling av det mangfoldige materialet som forvaltes i miljøet. Arkivverket mener at de målene vi har for Digitalarkivet langt på vei vil kunne svare på de behov som fagmiljøet så langt har kommunisert.

Digitalarkivet vil tilby fleksible, sikre og helhetlige tjenester for langtidsbevaring og tilgjengeliggjøring av tekstdokumenter og datasett, og audiovisuelt materiale som foto, lyd og film. Løsningen skal gi en totaloversikt over alle bevarte, arkiver i Norge, også de analoge som ennå ikke er digitalisert. Institusjoner som publiserer sine arkiver vil ha god synlighet og er selv ansvarlig for å administrere sitt materiale i Digitalarkivet. Sluttbrukerne vil ha mulighet til å søke i alle typer arkivmateriale fra hele landet på ett sted og få det avspilt og framvist.

Hvilke muligheter vil dette i praksis gi for kulturarvsmateriale fra folkemusikk og folkedans?

Arkivverket vil særlig framheve det arbeidet som nå gjøres for å forbedre og utvikle ny funksjonalitet for audiovisuelt materiale, og de tjenestene det vil være mulig å tilby når dette er på plass. Institusjonene kan selv laste opp og tilgjengeliggjøre film- og lydmateriale. Det vil bli mulig for brukere å berike tilgjengeliggjort materiale med metadata - tagging - som supplerer eller korrigerer det som allerede er registrert av beskrivende tekst og emneord. Dette knyttes til tidslinjen for avspillingen slik at senere brukere føres direkte dit hvis metadata passer som svar på et søk. Det er mulig å markere på tidslinjen der et personnavn blir nevnt i et intervju, hvilken utøver som opptre i en framføring, hva slags musikkinstrument som er i bruk og hva slags dans som framføres. Samme type metadata kan registreres for fotografier. De fotografier som er falt i det fri kan brukerne selv laste ned kopier av for videre bruk.

Digitalarkivet vil etter hvert også tilby langtidsbevaring av arkivmaterialet som er lastet opp. Enn så lenge må institusjonene selv ha en sikkerhets kopi av sine digitale arkiver, men når tjenesten for langtidsbevaring er på plass kan opplastet arkivmateriale etter eget ønske også bli en del av den løsningen. Dette vil være et godt tilbud for små institusjoner som ikke har kompetanse eller ressurser til å følge opp og ivareta krav til informasjonssikkerhet og nødvendig regelmessig migrering av data.

Formidling av digitale arkiver

Ambisjonen for Digitalarkivet er at den skal gi én inngang til nasjonens arkiver på tvers av offentlig og privat sektor, for alle samfunns- og kulturhistoriske områder - uavhengig av tidspunkt og hvor brukeren oppholder seg. Fra sofaen hjemme i stua kan innbyggerne søke etter og få avspilt videoer med intervjuer, eller framføring av folkedans og folkemusikk.

Fellesløsningen vil være en kunnskapsbank for visning og avspilling og et sted for sikker lagring, men innholdet selger seg sjelden av seg selv. Formidling må til for å gjøre kjent hva slags informasjon som finnes i arkivene, hva den kan fortelle oss og hva den kan brukes til. Dette arbeidet må institusjonene stå for selv. Det vil være fullt mulig å ha egne portaler og nettsider med artikler og tekster basert på tilgjengeliggjorte arkiver i Digitalarkivet, der eksempelvis foto og film framstår som en del av formidlingssiden, mens de egentlig hentes fram via linker i Digitalarkivet. På samme måte kan metadata fra Digitalarkivet vises sammen med arkivmaterialet slik at et fotografi hele tiden vil ha oppdatert informasjon hvis fotografiet blir beriket med ny eller endret metadata i Digitalarkivet. Andre veien vil et være mulig å sette opp egne nettsider slik at beriking kan skje på formidlingssiden, for så å oppdateres i Digitalarkivet.

Dette mener vi er en av de virkelig verdifulle gevinstene av å samle arkivmateriale og kunnskap fra alle typer institusjoner over hele landet på ett sted. Data og metadata registreres, oppdateres, vedlikeholdes og vises fra ett og samme sted. Det gir ny og økt kunnskap for alle som jobber med arkiv og for brukerne.

Bruk av kunstig intelligens for å forbedre tjenester og gi økt bruksverdi

Arkivverket er godt i gang med å prøve ut hvordan kunstig intelligens kan gi merverdi til materialet. Det er innledningsvis understreket at arbeidet med å beskrive og kategorisere digitalisert materiale med nødvendig metadata er svært ressurskrevende. Ambisjonen med testingen som allerede er i gang er at mye av dette arbeidet etter hvert kan effektiviseres, og i stor grad automatiseres. Teknologien for å kunne transkribere håndskrift og gjøre om tale til tekst finnes allerede, men det krever en systematisk opplæring av programvaren, og som tar tid. Gevinstene kan imidlertid være store.

Ved å transformere arkivinnholdet til digital og maskinlesbar tekst, vil dette øke mulighetene for automatisert identifisering av kategori- og emnesett i tekst, forbedret gjenfinning og videre maskinell bearbeiding, deling og viderebruk. I et forskningsperspektiv vil dette gi mulighet for sammenstilling og sammenkobling av arkivinnhold med andre relevante kilder, som bøker og artikler i bibliotek og fotografier på andre nettportaler (eksempelvis Digitalt Museum), og kobling av datasett som gjør det mulig å få ny kunnskap ut av store datamengder. Ved hjelp av kunstig intelligens vil det også være mulig å identifisere og kategorisere eksempelvis personer, steder, organisasjoner og relevante begreper som forekommer i et dokumentet. Dataene blir strukturert og satt inn i en språklig sammenheng. Dataene blir semantiske data. Kort og godt så vil mengden data som det blir mulig å søke i, økes betraktelig og dermed gi mulighet for mer avanserte søk og mer treffsikre søkeresultater. De enkelte institusjoner vil etter hvert få mulighet til å bruke tjenester for kunstig intelligens på eget materiale og selv stå for opplæring. Det er også mulig å se for seg roboter som utfører arbeidet kontinuerlig i bakgrunnen når tjenesten er godt nok utviklet.

3. Behov for et nytt fagsystem for folkemusikk og folkedans

På folkemusikk- og folkedansfeltet er det flere fagsystemer som har vært og fremdeles er i bruk, men de verken vedlikeholdes og videreutvikles slik at de kan ivareta nye behov. Arkivverket forstår det slik at det mest brukte fagsystemet, FIOLO, ikke vil bli videreført, og fagmiljøet uttrykker et sterkt behov for utvikling av et nytt fagsystem.

DigDitalarkivet er ikke ment å skulle dekke fagspesifikke behov som best kan løses i et dedikert fagsystem. Formålet med fellesløsningen er at den skal kunne motta arkivmateriale, data og metadata fra mange ulike fagsystemer slik at de kan vises, avspilles og bevares i et langtidsperspektiv. Det betyr at det vil bli importmuligheter for metadata som allerede ligger inne i fagsystemer som skal skiftes ut. Slike uttrekk av metadata må standardiseres og være enhetlig. Arkivverket har av den grunn tidligere gitt utviklingsmidler til Norsk senter for folkemusikk og folkedans og Opplandsarkivet for å utvikle en metode for å produsere slike uttrekk, med tanke om at metodikken skal deles med og brukes av resten av feltet.

For miljøer som kanskje ikke har hatt et dedikert fagsystem å registrere i, vil det bli mulig å gjøre det i en egen registreringsmodul i løsningen slik at man kan bearbeide og systematisere arkivmaterialet før opplasting. En slik registreringsmodul vil i utgangspunktet være mer generisk enn et fagsystem, og i hovedsak ivareta arkivfaglige behov for innholdsdata og metadata. Men ambisjonen er at det skal være mulig å registrere fritekst og fagspesifikke emneordsett som er forhåndsdefinert. Dette vil i så fall kreve en tett dialog om standardisering av emneord og kategorier med et samlet folkemusikk- og folkedansfelt.

Arkivverket kjenner ikke til hvilke behov for et nytt fagsystem som fagmiljøet eventuelt har spilt inn tidligere, om det for eksempel skulle støtte langtidsbevaring og avansert visning og avspilling av arkivmateriale. Hvis dette har vært en del av ambisjonene, så er det mulig å forenkle scopet for et fagsystem betraktelig hvis det kombineres med tjenester som Digitalarkivet vil tilby. Hvis et nytt fagsystem kan snakke og dele data med andre systemer gjennom API, kan Digitalarkivets tjenester for tilgjengeliggjøring og langtidsbevaring integreres i fagsystemets brukergrensesnitt. Rent praktisk kan dette bety at når et fotografi blir valgt for visning i fagsystemet, er det i virkeligheten en visningskopi som hentes fra Digitalarkivet. I fagsystemet gis det beskrivende data og metadata om objektet, og ved lagring vil alle eller utvalgte registreringsfelt bli sendt til Digitalarkivet for oppdatering der. Fagsystemet blir derfor verktøyet for registrering og bearbeiding, mens forvaltningen av arkivmaterialet og tilhørende data og metadata samt visning og avspilling løses gjennom fellesløsningen.

4. Rettigheter og eierskap til tilgjengeliggjort materiale må ivaretas

En underliggende forutsetning for utviklingen av Digitalarkivet er at institusjonene som tilgjengeliggjør arkiver selv skal ha ansvar for administrasjon av materialet. Det betyr at de må sørge for at personsensitiv informasjon eller annen klausulert informasjon ikke blir allment tilgjengelig, at informasjon knyttet til opphavsrett og åndsverk er registrert for materiale der det er nødvendig, og om eksempelvis fotografier er falt i det fri og kan gjenbrukes. Arkivverket vil ikke overta eierskap til arkivene, og vil kun drifte løsningen med

et overordnet forvaltningsansvar på områder som mottak, vedlikehold og informasjonssikkerhet. Med andre ord vil eierinstitusjoner fortsette å forvalte arkivmateriale i tråd med tidligere inngåtte avtaler med aktører som opprinnelig skapte dem. Brukergrensesnittet i Digitalarkivet vil tydelig fremheve institusjonen som har tilgjengeliggjort materialet, hvem som har eierskap til det og hvilke restriksjoner som eventuelt følger bruken av det.

Den institusjon som tilgjengeliggjør sitt arkivmateriale i fellesløsningen vil også selv ha full kontroll over hvem som skal kunne se og høre det. Valget vil stå mellom å legge det ut helt fritt tilgjengelig eller begrense innsynet gjennom tilgangsstyring. Det er mulig å gi tilgang til spesifikt arkivmateriale til en enkeltperson eller større grupper hvis de har rett til innsyn, og det kan tildeles ulike roller internt som sikrer ulike rettigheter for visnings- og redigeringsmuligheter.

Prinsippene for hvordan rettigheter og eierskap forvaltes i digitale omgivelser vil derfor være uendret i forhold til tradisjonelle arkivfaglige og forvaltningsmessige prinsipper. Det er kun verktøyene som er nye og de vil over tid bidra til å forenkle og effektivisere arbeidet.

Avslutning

Arkivverket ser fram til at det igangsettes arbeid med en strategi for folkemusikk- og folkedansfeltet. Det er positivt at bevaring og tilgjengeliggjøring av materialet som dokumenterer aktiviteten på feltet får rettmessig oppmerksomhet i denne innspillsrunden. I vårt innspill har vi særlig vektlagt viktigheten av å få mediekonvertert det som allerede er bevart av dokumentasjon og arkiver. En fremtidsrettet strategi for bevaring, tilgjengeliggjøring, formidling og deling må basere seg på digital forvaltning av kulturarvsmaterialet. Dette vil innebære at midler må avsettes til dette arbeidet, at de som jobber med arkivene må jobbe på nye måter og tilegne seg ny kompetanse for at materialet skal bli bedre kjent og lettere å bruke.

Digitalarkivet - den nasjonale fellesløsningen for digital langtidsbevaring og tilgjengeliggjøring av arkiv - vil være et egnet verktøy for å effektivisere dette arbeidet. Hvis det skal utvikles et nytt fagsystem for feltet bør det være mulig å få dette til å samhandle med tjenestene for langtidsbevaring og tilgjengeliggjøring i Digitalarkivet. Hvis data og metadata for arkivmateriale kan registreres, berikes, deles og vedlikeholdes i ett, større økosystem vil det være mer kostnadseffektivt og bidra til en kollektiv styrking av fagkompetanse og -kunnskap.

For de som søker informasjon om folkemusikk og folkedans vil tilgjengeliggjøring i Digitalarkivet gjøre det mulig å søke etter alt materialet på ett sted. De vil ha bedre forutsetninger for å finne relevant informasjon, fra hele landet, og i neste omgang selv kunne bidra med beriking av materialet med egen kunnskap. Arkivene, sammen med all ny kunnskap som kan knyttes til dem, blir enklere å viderefremme, dele og gjenbruke, og det kan utvikles tjenester på grunnlag av arkivene som gir uante muligheter.